

Bemærkninger til forslaget

Passagerfærgeren »Scandinavian Star«, der sejlede mellem Danmark og Norge, havarerede den 7. april 1990 2,7 sømil inden for svensk farvand. 158 mennesker omkom, heriblandt 25 børn under 15 år. Skibet blev bugseret til svensk havn, hvorpå efterforskningen den 10. april 1990 deltes mellem Danmark, Norge og Sverige, således at norsk politi skulle efterforske selve branden, svensk politi skulle identificere de omkomne og give teknisk bistand, mens dansk politi skulle efterforske skibets ejer-, operatør- og forsikringsforhold og om muligt rejse straffesag imod de ansvarlige.

Politiet lagde hurtigt fire forhold til grund for efterforskningen:

- at havariet var sket i internationalt farvand,
- at jurisdiktion og værning var dansk,
- at skibet var ejet af den danske statsborger Henrik Johansen, der selv påtog sig ejerskabet og ansvaret som operatør og siden blev dømt for overtrædelse af § 23 i lov om skibes sikkerhed m.v., idet skibet ikke var i sikkerhedsmæssigt forsvarlig stand, da det blev indsat i fast rutefart den 1. april 1990,
- at branden var påsat af en passager, der selv omkom.

Den 20. april 1990 nedsattes Det Fællesnordiske Granskningsudvalg, jf. regeringsaftalen mellem Norge, Sverige og Danmark. Udvalget havde til formål at indsamle oplysninger og foretage tekniske undersøgelser m.v., idet der dog ikke skulle foretages undersøgelser af ansvarsforhold i forbindelse med skibets ejere og driftsforhold, jf. Norges Offentlige Utredninger (NOU-1991), »Scandinavian Star«-ulykken, den 7. april 1990 (side 13 og 14). Dette ansvar lå hos Politimesteren på Frederiksberg, idet Henrik Johansen drev sine selskaber i denne retskreds.

Der har siden været meget debat om sagen, som har været forsøgt genåbnet siden 1994. På det seneste er der kommet flere nye oplysninger til, som forslagsstillerne finder afgørende:

1. I marts 2003 modtog den danske ambassadør i Canada nye oplysninger fra Bahamas regering, som leverede komplette selskabshistoriske oplysninger om

alle ejerforhold knyttet til skibet »Scandinavian Star« før, under og efter branden den 7. april 1990. Det fremgår bl.a., at »Scandinavian Star« aldrig blev solgt til det af Henrik Johansen relaterede selskab KS – Scandinavian Star, og at SeaEscape før, under og efter branden forblev skibets ejer frem til 1994.

2. Den 25. maj 2005 afsagde byretten i Oslo og senere landsretten den 31. oktober 2006 en dom, hvori det fastslås, at Henrik Johansen ikke var ejer eller operatør af skibet på brandtidspunktet. Det pointeres i den sammenhæng, at de pårørendes erstatningskrav derfor må rettes mod den rigtige ejer, som er det amerikanske firma SeaEscape, men at dette krav er forældet, idet der henvises til, at sagsøgerne længe havde vidst, at det amerikanske selskab var den rette ejer.

Problemet for de pårørende er imidlertid, at den danske anklagemyndighed hele tiden har fastholdt, at Henrik Johansen og dennes danske selskaber var ejer/reder og således operatøransvarlig, hvorfor man ikke ville genåbne sagen. Derfor har de pårørende ikke haft mulighed for at anlægge erstatningssag mod det amerikanske selskab SeaEscape og dets norske forsikringsselskab. Dommen rejser alvorlig kritik af dansk politi og anklagemyndighed, idet det udtales, at danske myndigheder og domstole ukritisk og fejlagtigt har lagt til grund, at Henrik Johansen var skibets ejer og operatør. Dommen fastslår, at skibets ejer var SeaEscape Cruises, og at skibet ikke skiftede ejer til Henrik Johansens selskab. At Henrik Johansen kunne dømmes som reder/operatør, var betinget af, at han var skibets ejer på brandtidspunktet. Det var som bekendt ikke tilfældet den 7. april 1990, hvor skibet brandhavarerede. Dermed forblev SeaEscape skibets ejer, reder og operatør på ulykkestidspunktet. Denne situation har bragt de efterladte og de pårørende i et urimeligt juridisk tomrum, som forslagsstillerne med vedtagelsen af nærværende forslag ønsker at rette op på.

3. Ifølge NOU-rapporten fra 1991 har også ejerne af SeaEscape og selskabets forsikringsselskab frem til marts 2003 givet de skadelidte og myndighederne opfattelsen af, at skibets ejer- og operatørforhold var knyttet til Henrik Johansen og dennes danske selska-